

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішення Рахункової палати
від 20 грудня 2022 р. № 26-2

Звіт

**ПРО РЕЗУЛЬТАТИ ФІНАНСОВОГО АУДИТУ ПРОЄКТУ «ДОДАТКОВА
ПОЗИКА ДЛЯ ДРУГОЇ ПОЗИКИ НА ПОЛІТИКУ РОЗВИТКУ У СФЕРІ
ЕКОНОМІЧНОГО ВІДНОВЛЕННЯ», ЩО ПІДТРИМУЄТЬСЯ ПОЗИКОЮ
МІЖНАРОДНОГО БАНКУ РЕКОНСТРУКЦІЇ ТА РОЗВИТКУ**

ЗМІСТ

Список скорочень	3
Висновки	4
1. Вступна частина	9
2. Основні результати аудиту	15
2.1. Значні ризики викривлень Фінансової звітності	16
2.2. Інші результати аудиту	18
2.3. Перелік відкоригованих помилок	22
3. Внутрішній контроль	23
3.1. Недоліки внутрішнього контролю, виявлені аудитом	23
3.2. Рекомендації, надані об'єкту контролю	25
4. Інші питання, які мають бути повідомлені	26
Додаток 1	27
Додаток 2	28

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

Скорочення	Повна назва
БКУ	Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI
Загальні умови	«Загальні умови фінансування МБРР: фінансування політики розвитку від 14 грудня 2018 року (зі змінами від 1 серпня 2020 року, 21 грудня 2020 року, 1 квітня 2021 року та 1 січня 2022 року)»
ЄКР	Єдиний казначейський рахунок
ІАС УДБ	Інформаційно-аналітична система «Управління державним боргом»
Казначейство	Державна казначейська служба України
МБРР	Міжнародний банк реконструкції та розвитку
Мінфін	Міністерство фінансів України
НБУ	Національний банк України
Позика	Позика МБРР від 08.03.2022 «Додаткова позика для Другої позики на політику розвитку у сфері економічного відновлення» (№№ 9366-UA, 9367-UA, 9368-UA)
Проект	Проект «Додаткова позика для Другої позики на політику розвитку у сфері економічного відновлення», що підтримується позикою Міжнародного банку реконструкції та розвитку
Порядок 1219	Порядок застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі, затверджений наказом Мінфіну від 29.12.2015 № 1219 «Про затвердження деяких нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку в державному секторі»
Сторони	Мінфін (Замовник) і ТОВ «Айкюжн ІТ» (Виконавець) відповідно до Додаткової угоди від 31.12.2021 № 15010-03/72-21 до Договору від 09.07.2013 № 15010-03/72
Технічне завдання	Технічне завдання та сфера застосування фінансового аудиту по завершенню Проекту SDPL, погоджене МБРР (лист Мінфіну від 22.09.2022 № 19040-17/1-7/21535)
Угода	Угода, укладена між Україною та МБРР від 08.03.2022 «Додаткова позика для Другої позики на політику розвитку у сфері економічного відновлення» (№№ 9366-UA, 9367-UA, 9368-UA)
Фінансова звітність	Фінансова звітність, складена Мінфіном для МБРР за коштами Позики

ВИСНОВКИ

Думка щодо Фінансової звітності

Відповідно до Закону України «Про Рахункову палату», Плану роботи Рахункової палати на 2022 рік, на виконання доручення Голови Рахункової палати Валерія Пацкана від 26.08.2022 № 06-320 та згідно з Технічним завданням та сферою застосування фінансового аудиту по завершенню Проєкту SDPL, погодженим МБРР (лист Мінфіну від 22.09.2022 № 19040-17/1-7/21535), Рахункова палата здійснила фінансовий аудит проєкту «Додаткова позика для Другої позики на політику розвитку у сфері економічного відновлення», що підтримується позикою МБРР, за березень - червень 2022 року. Представником Позичальника є Мінфін.

За результатами аудиту Рахункова палата сформувала думку щодо Фінансової звітності. На думку Рахункової палати, Фінансова звітність відображає достовірність даних в усіх суттєвих аспектах щодо надходжень коштів Проєкту відповідно до вимог положень Угоди та Загальних умов у значущих операціях, що відображаються у Фінансовій звітності та включені до сфер аудиту і перевірені.

Основа для думки

Рахункова палата провела аудит відповідно до Міжнародних стандартів вищих органів аудиту (ISSAI). Відповідальність Рахункової палати згідно з цими стандартами викладено в розділі «Відповідальність аудитора за аудит Фінансової звітності» цього Звіту. Аудитори є незалежними від Мінфіну згідно з етичними вимогами, застосовними в Україні до цього аудиту Фінансової звітності, та виконали інші обов’язки з етики відповідно до цих вимог. Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки.

Під час аудиту не виявлено викривлень у суттєвих операціях, що відображаються у Фінансовій звітності та включені до сфер аудиту і перевірені.

Думка щодо дотримання вимог законодавства при здійсненні операцій з коштами Позики за Проєктом.

Під час аудиту не виявлено порушень законодавства щодо операцій з надходження коштів Позики та їх обліку на рахунках державного бюджету.

Основа для думки

Аудитом засвідчено, що операції з надходження коштів Позики та складання Фінансової звітності відповідають вимогам Угоди і положенням Загальних умов, які є її невід’ємною частиною.

Облік коштів Позики на рахунках державного бюджету здійснено Казначейством відповідно до чинних нормативно-правових актів.

Більш докладна інформація, включаючи перелік ідентифікованих аудитом ризиків, наведена нижче.

Пояснювальний параграф

Рахункова палата звертає увагу на розділ G Угоди, розділи V–VII Технічного завдання, в яких визначено вимоги до проведення аудиту та складання Фінансової звітності.

У розділі V Технічного завдання встановлено, що Фінансова звітність складається у довільній формі.

Згідно з пунктом (b) розділу 5.04 Загальних умов позичальник складає (або забезпечує складання) та подає в МБРР у строк, що не перевищує 12 (дванадцяти) місяців після дати закриття проєкту, звіт про реалізацію проєкту в такому обсязі та з таким рівнем деталізації, які обґрунтовано встановлені МБРР, про результати виконання сторонами позики та МБРР своїх відповідних зобов'язань за юридичними угодами, а також про досягнення цілей позики.

Мінфіном Фінансову звітність складено з дотриманням вимог положень Технічного завдання, погоджених МБРР. Фінансова звітність може бути непридатна для іншої мети. Цей Звіт призначено виключно для Мінфіну та МБРР.

Як зазначено в розділі III Технічного завдання, відповідальність за підготовку Фінансової звітності, включаючи відповідне розкриття інформації, покладається на Мінфін. Це включає ведення відповідних облікових записів і внутрішнього контролю, вибір і застосування облікової політики.

Рахункова палата звертає увагу, що Проєкт є системним, спрямованим на підтримку проведення реформ в Україні, в рамках якого позика, що надходить, використовується для фінансування державного бюджету і не має цільового призначення.

Відповідальність управлінського персоналу та тих, кого наділено найвищими повноваженнями, за Фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповідальність за складання Фінансової звітності відповідно до вимог Загальних умов і Технічного завдання, а також за таку систему внутрішнього контролю, яку він визначає потрібною для того, щоб забезпечити складання Фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

Ті, кого наділено найвищими повноваженнями, несуть відповідальність за нагляд за процесом фінансового звітування Мінфіну перед МБПР.

Відповідальність Рахункової палати за аудит Фінансової звітності

Цілями Рахункової палати є отримання обґрунтованої впевненості, що Фінансова звітність загалом не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки, та складання Звіту аудитора, що містить аудиторську думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, проте не гарантує, що аудит, проведений відповідно до ISSAI, завжди виявить суттєве викривлення за наявності. Викривлення можуть бути результатом шахрайства або помилки; вважатися суттєвими, якщо окремо або в сукупності, як обґрунтовано очікується, можуть впливати на економічні рішення користувачів, що приймаються на основі цієї Фінансової звітності.

Член Рахункової палати несе відповідальність за надання аудиторського Звіту на основі прийнятних та надійних аудиторських доказів, отриманих у достатній кількості під час аудиту.

Аудит проводився відповідно до вимог ISSAI в частині, що не суперечить Конституції та законам України. Згідно з вимогами стандартів член Рахункової палати і члени контрольної групи контрольного заходу зобов'язані дотримуватись відповідних етичних вимог, а також планувати та проводити аудит так, щоб отримати обґрунтовану впевненість у тому, що Фінансова звітність не містить суттєвих викривлень.

Рахункова палата здійснила процедури тестування на відповідність підготовки Фінансової звітності та операцій вимогам законодавства, що застосовується в Україні, а також оцінки принципів бухгалтерського обліку, що використовуються для отримання аудиторських доказів до сум і тверджень, розкритих у Фінансовій звітності. Процедури обрані на основі професійного судження, яке включає також оцінку ризиків суттєвих викривлень у Фінансовій звітності, спричинених шахрайством або помилками.

Відповідальність Рахункової палати за аудит Фінансової звітності

Проведено також оцінку системи внутрішнього контролю, створеної для забезпечення підготовки Фінансової звітності та правдивого розкриття інформації, що міститься в ній.

Метою такої оцінки є розробка аудиторських процедур, що відповідають обставинам аудиту, а не надання висновку щодо ефективності системи внутрішнього контролю.

Крім того, під час аудиту оцінено застосовані принципи бухгалтерського обліку та складання Фінансової звітності.

Аудит забезпечив достатню впевненість для надання аудиторського висновку.

1. ВСТУПНА ЧАСТИНА

Вступ

Цей Звіт підсумовує основні результати аудиту Проєкту.

Метою реалізації Проєкту є допомога Уряду України покрити непередбачуваний фінансовий розрив державного бюджету, зумовлений російською військовою агресією.

Повномасштабне російське вторгнення спричинило зменшення надходжень до державного і місцевих бюджетів (близько 2 млрд грн щодня) поряд із суттєвим (у 5 разів порівняно з 2021 роком) збільшенням витрат на обороноздатність країни. Зазначене створило ризики колапсу державних фінансів, втрати макрофінансової стабільності, падіння економіки країни та незабезпечення соціального захисту громадян.

Враховуючи викладене, стабільна діяльність в умовах воєнного стану Мінфіну, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову, бюджетну та боргову політику, є критично важливою для функціонування держави в таких умовах.

При цьому ефективна реалізація Проєкту відповідно до вимог МБРР, своєчасний, точний і об'єктивний облік отриманих коштів та звітування про його результати мають неоціненне значення для подальшої підтримки України її міжнародними партнерами.

Питання, висвітлені у Звіті, докладно обговорені з керівництвом Мінфіну.

Рахункова палата дякує керівництву Мінфіну, виконавцям Проєкту та представникам МБРР за співпрацю під час проведення аудиту.

Що зроблено?	Аудит проводився відповідно до рішення Рахункової палати від 16.08.2022 № 16-3 „Про проведення позапланового заходу державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту)”, Технічного завдання, погодженого МБПР, а також Методичного посібника з питань фінансового аудиту, затвердженого рішенням Рахункової палати від 17.12.2019 № 37-9, що ґрунтується на фундаментальних принципах здійснення фінансового аудиту (ISSAI 200) та інших стандартах фінансового аудиту, зокрема ISSAI 2240 «Відповідальність аудитора, що стосується шахрайства, при аудиті фінансової звітності», ISSAI 2250 «Розгляд законодавчих та нормативних актів під час аудиту фінансової звітності», ISSAI 2260 «Повідомлення інформації тим, кого наділено найвищими повноваженнями», ISSAI 2265 «Повідомлення інформації про недоліки внутрішнього контролю тим, кого наділено найвищими повноваженнями, та управлінському персоналу», ISSAI 2330 «Дії аудитора у відповідь на оцінені ризики», ISSAI 2580 «Письмові запевнення», ISSAI 2700 «Формування думки та складання звіту щодо фінансової звітності», ISSAI 2705 «Модифікації думки у звіті незалежного аудитора» тощо.
---------------------	--

Яким є стан здійснення аудиту?	Аудит завершено у строки згідно з програмою фінансового аудиту Проєкту.
---------------------------------------	---

Загальний висновок	Загальний висновок Рахункової палати полягає в тому, що зібрано достатній обсяг прийнятних доказів для отримання обґрунтованої впевненості, що Фінансова звітність відображає достовірно та в усіх суттєвих аспектах грошові надходження Позики станом на дату її закриття (30.06.2022).
---------------------------	--

Більш докладна інформація, включаючи перелік ідентифікованих аудитом ризиків, наведена нижче.

Мета аудиту	Перевірка (підтвердження) надходження коштів Позики протягом березня - червня 2022 року на валютний рахунок Казначейства, відкритий у НБУ, їх подальша конвертація і зарахування до загального фонду державного бюджету відповідно до Угоди, дотримання законодавства й умов Угоди при здійсненні операцій з цими коштами.
Предмет аудиту	кошти Позики за Проектом; управлінські рішення, нормативно-правові, організаційно-розпорядчі акти й інші документи, що регламентують порядок отримання і зарахування коштів Позики МБРР до загального фонду державного бюджету, інші статистичні та довідкові матеріали, які стосуються реалізації Проекту; Фінансова звітність; облікова політика Мінфіну в частині питань, що стосуються Проекту; система внутрішнього контролю в частині питань, що стосуються Проекту.
Обсяг коштів, охоплених аудитом	У рамках Проекту отримано кошти в обсязі 437 050,0 тис. євро, що еквівалентно 14 294 413,8 тис. гривень. Відповідно до умов Угоди за рахунок коштів Позики в обсязі 1 092,6 тис. євро (36 243,1 тис. грн) сплачені одноразові комісії, які відображені у виконанні державного бюджету як негрошові операції. Кошти у валюті зараховано на валютний рахунок в НБУ – IBAN: UA743000010000000035139300150 (код банку 300001, SWIFT: NBUAUAUX). Кошти у гривні зараховано на ЄКР UA798201720323120000000028001 (код банку 820172, код за ЄДРПОУ 37567646) за субрахунком 3231 «Кошти державного бюджету» Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 31.12.2013 № 1203. Кошти Позики зараховано на ЄКР для проведення видатків загального фонду Державного бюджету України.

Період реалізації Проєкту 08.03.2022–30.06.2022

Мета Проєкту	Додаткове фінансування для забезпечення завершення заходів з підтримки демонополізації та антикорупційної реформи, розвитку ринку землі та капіталу, зміцнення системи соціальної підтримки.
Правова підстава	Угода, Загальні умови, які є її невідомою частиною, нормативно-правові, організаційно-розпорядчі акти та інші документи України, що регламентують порядок отримання та подальшого спрямування коштів Позики МБРР, призначених на реалізацію Проєкту.
Позичальник	Україна в особі Мінфіну, який згідно з Угодою заявляє про свою відданість Проєкту та його реалізацію. Представником позичальника є Міністр фінансів України.

Сума Позики	Сума Позики – чотириста тридцять сім мільйонів п'ятдесят тисяч євро (437 050 000), що складаються з: (а) суми 312 600 000 євро («Позика А»); (b) суми в 79 750 000 євро («Позика В»); (с) суми 44 700 000 євро («Позика С»).
Умови залучення Позики	Аудитом встановлено, що протягом періоду аудиту за Програмою не укладались контракти з фізичними або юридичними особами, які відсторонені або призупинені МБРР для співпраці (за даними з сайту МБРР www.worldbank.org/debarr). Початкова разова комісія становить одну чверть одного відсотка (0,25 відс.) суми Позики. Комісія за зобов'язання становить одну чверть одного відсотка (0,25 відс.) на рік залишку незнятої Позики. Відсоткова ставка – це базова ставка плюс змінний спред або така ставка, яка може бути застосована після конверсії; відповідно до розділу 3.02(с) Загальних умов. Дати сплати – 15 червня та 15 грудня кожного року, починаючи з 15 червня 2027 року до 15 червня 2040 року. При цьому щоразу підлягає сплаті 3,7 відс. основного боргу, а 15 червня 2040 року – 3,8 відсотка. Позика розподіляється на: (а) одноразове зняття траншу, з якого Позичальник може здійснювати зняття коштів Позики; та (b) суми, які Позичальник просить сплатити. Обслуговування Позики, в тому числі сплата комісії за резервування, здійснюється за рахунок коштів державного бюджету. Витрати на обслуговування Позики передбачені за бюджетною програмою 3511350 «Обслуговування державного боргу».

Суттєвість **Рівень суттєвості** для виявлених порушень і відхилень фінансових показників встановлено з урахуванням факту того, що Проєкт реалізується за рахунок коштів державного бюджету та коштів Світового банку. Суттєвість для Фінансової звітності визначено на рівні 1,0 (одного) відс. загальної суми Позики, що становить **142 944 100 гривень**.

Враховуючи ризик невиявлення помилок та, як наслідок, надання неправильного висновку, для розрахунку розміру вибірки застосовано величину **суттєвості виконання**, яка становить **107 208 100 гривень**.

У цьому Звіті відображено всі виявлені аудиторські знахідки щодо ідентифікованих значних ризиків суттєвих викривлень Фінансової звітності внаслідок помилок, невідповідного відображення тощо. Згідно з параграфом 4(e) ISSAI 2315 «Ідентифікація та оцінювання ризиків суттєвого викривлення через розуміння суб'єкта господарювання і його середовища» значні ризики – це ідентифіковані та визначені ризики суттєвих викривлень, що, на думку аудиторів, потребують спеціального розгляду під час аудиту.

2. ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ АУДИТУ

Рахункова палата здійснила фінансовий аудит Проекту та сформувала думку щодо Фінансової звітності, а також думку щодо фактичного стану справ і здійснення операцій з коштами Позики за Проектом.

Водночас аудитом встановлено, що Фінансова звітність не відображає всієї інформації про надходження коштів від МБРР, а лише суми, які зараховані до державного бюджету у грошовій формі (Додаток 1). У Фінансовій звітності не відображено сплаченої 08.03.2022 за кошти Позики початкової одноразової комісії загалом у сумі 1 092 625 євро, що у перерахунку за офіційним курсом гривні до євро, встановленим НБУ на 08.03.2022, становило 36 243 136,09 гривні. Кошти Позики, сплачені МБРР як початкова одноразова комісія, у бухгалтерському обліку відображені як «негрошові операції».

Крім того, встановлено, що на 28.10.2022:

- виконавцем допущено відставання від визначених в Угоді 21 термінів виконання робіт з додаткового постачання компонентів комп'ютерної програми ІАС УДБ;
- організаційні документи для експлуатації ІАС УДБ Мінфіном не затверджено.

Облік платежів за обслуговування Позики здійснювався за допомогою ІАС УДБ лише після отримання від МБРР рахунків до їх оплати. Відповідно до Угоди термін сплати процентного платежу за Позикою – 15.06.2022. При цьому рахунок від МБРР про сплату зазначеного платежу Мінфін отримав 20.06.2022. За даними ІАС УДБ, проценти за користування Позиками А і С сплачено 24.06.2022, що на 10 днів пізніше дати, визначеної у пункті 2.05. статті II Угоди. У результаті Позичальник несвоєчасно сплатив за обслуговування боргових зобов'язань.

Облік надходження коштів (запозичень) від іноземних держав, іноземних фінансових установ і міжнародних фінансових організацій загалом врегульовано. Водночас Порядок 1219 потребує уточнення в частині відповідності визначення призначень окремих рахунків і субрахунків.

2.1. Значні ризики викривлень Фінансової звітності

**Звітування
виконавців
за
Проектом**

Аудит засвідчив, що Фінансова звітність:

- складена на основі даних, отриманих листами Казначейства від 11.03.2022 № 14-05-1-05/4530, від 12.03.2022 № 14-05-1-05/4540, від 26.04.2022 № 14-05-1-05/5303, від 26.05.2022 № 14-05-1-05/6278 і від 26.05.2022 № 10-05-05/6311;

- прийнята МБРР, про що Мінфін повідомлено листом від 14.09.2022 № 2022/09/14-02. На прохання МБРР до Фінансової звітності внесені додаткові дані щодо обмінного курсу на дату продажу валюти відповідно до інформації, отриманої з листа Казначейства від 20.09.2022 № 14-05-1-05/12847.

Всі виявлені результати аудиту щодо ідентифікованих значних ризиків викривлень Фінансової звітності внаслідок помилок та шахрайства відображені далі у Звіті.

**Невідображен -
ня повною
мірою
фінансового
ресурсу,
отриманого від
МБРР**

Опис ризику:

Подання користувачам Фінансової звітності неповної інформації про фінансовий ресурс, отриманий Україною від МБРР.

Відповідно до пункту (b) розділу 2.05 Загальних умов у разі, якщо Позичальник звернеться з проханням про сплату початкової разової комісії за кошти Позики і банк погодиться на таке прохання, банк від імені Позичальника зніме з рахунка Позики відповідну суму і сплатить її собі.

- У Загальних умовах МБРР не визначено детальних вимог до змісту Фінансової звітності.
- У розділі V Технічного завдання зазначено, що Фінансова звітність складається Мінфіном вручну.
- Відповідно до Технічного завдання Фінансова звітність включатиме точні суми, отримані на рахунок Позичальника, а також еквівалентні суми в гривні, зараховані на рахунок Казначейства.
- Кошти Позики, сплачені МБРР як початкова одноразова комісія, у бухгалтерському обліку відображені як «негрошові операції».
- Фінансова звітність підготовлена Мінфіном у довільній формі.

Реагування

- Операції з обліку надходження коштів Позики та їх оперативного обліку перевірено суцільним способом.
- Проведено опитування працівників структурних підрозділів Мінфіну

Аудиторські знахідки

Фінансова звітність за Проектом, підготовлена Мінфіном для надання МБРР, відображає, зокрема, надходження коштів від Позики у грошовій формі на валютний рахунок в НБУ, продаж отриманої на рахунок валюти і зарахування отриманих від продажу коштів до загального фонду державного бюджету. Ця інформація підтверджена виписками Казначейства, яке здійснює облік коштів, отриманих як Позика.

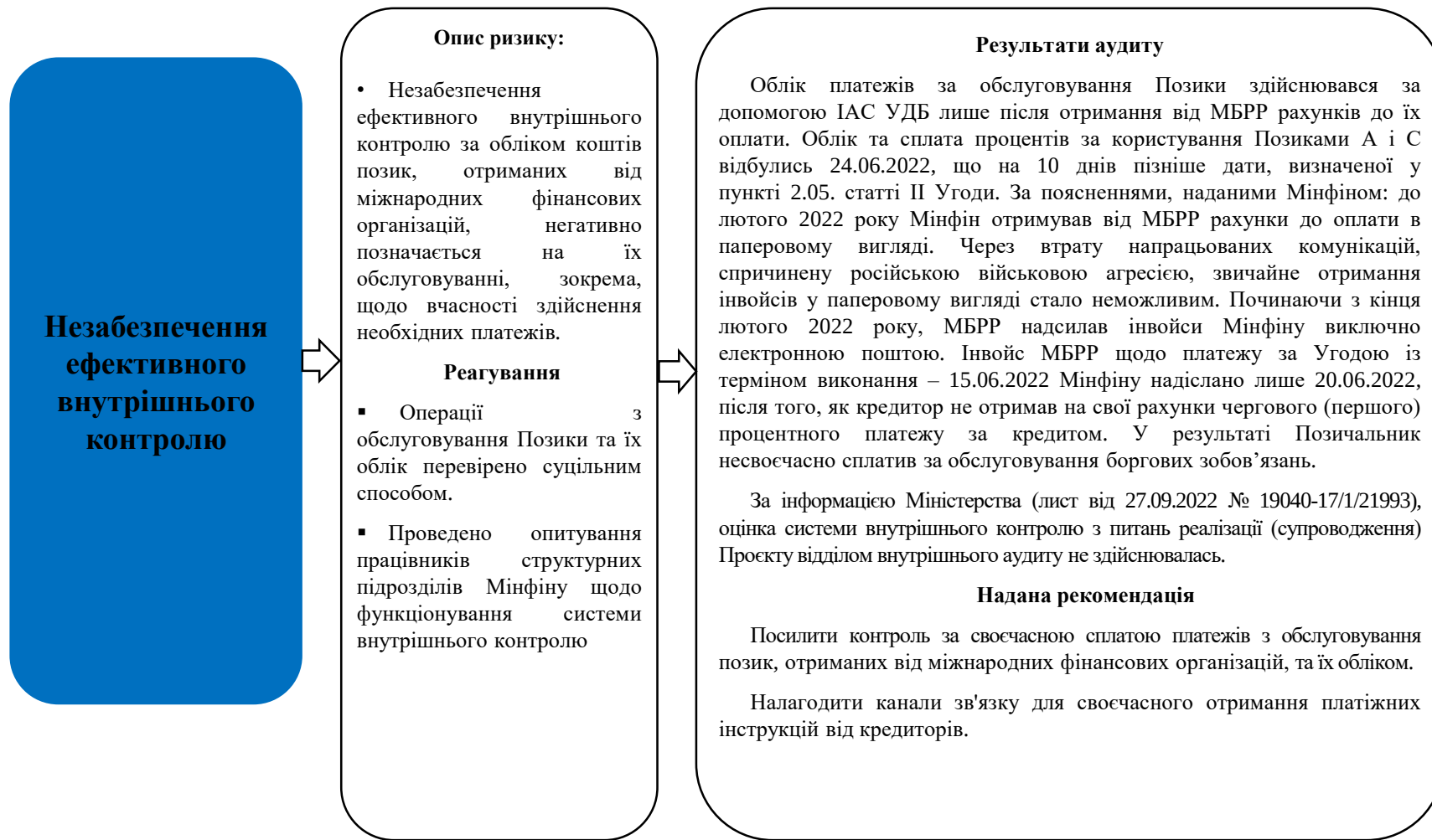
У той же час у Фінансовій звітності не відображено сплаченої 08.03.2022 за кошти Позики початкової одноразової комісії загалом у сумі 1 092 625 євро, що у перерахунку за офіційним курсом гривні до євро, встановленим НБУ на 08.03.2022, становило 36 243 136,09 гривні. Кошти Позики, сплачені МБРР як початкова одноразова комісія, у бухгалтерському обліку відображені як «негрошові операції».

Отже, Фінансова звітність не відображає всієї інформації про надходження коштів від МБРР, а лише суми, зараховані до державного бюджету у грошовій формі.

Надана рекомендація

Розглядати можливість узгодження форми фінансової звітності за системними проектами при укладанні угод з МБРР.

2.2. Інші результати аудиту

**Ризик
викривлення
інформації
про
фінансовий
ресурс,
отриманий
від МБРР**

Опис ризику:

- Вразливість системи оперативного обліку зовнішнього боргу за Позикою до зовнішнього втручання в її роботу, що може призвести до викривлення даних фінансової звітності.
- Незабезпечення безперебійного функціонування системи оперативного обліку зовнішнього боргу за Позикою, вчасного внесення необхідної інформації до неї та всебічного збереження даних.

Реагування

- Проаналізовано договірні відносини щодо супроводження та удосконалення функціонування ІАС УБД.
- Проведено тестування елементів системи ІАС УБД.
- Проведено співбесіди з відповідальними представниками Мінфіну й отримано пояснення з окремих питань функціонування ІАС УБД.

Аудиторські знахідки

ІАС УДБ призначена для інформаційної підтримки виконання Мінфіном функцій з управління державним боргом. З метою супроводження експлуатації та удосконалення програмного забезпечення ІАС УДБ, Мінфіном (Замовник) укладено з ТОВ «Айкюжн» (Виконавець) договір про надання послуг від 09.07.2013 № 15010-03/72 (далі – Договір). У той же час згідно з умовами Договору Сторони звільняються від відповідальності за невиконання або неналежне виконання зобов'язань, якщо одна зі Сторін доведе, що таке порушення сталося внаслідок дії обставин непереборної сили, визначених у Договорі (пункт 8.1), зокрема, воєнного стану. Наявність зазначених положень створює ризику невиконання або неналежного виконання зобов'язань Виконавцем за Договором.

Згідно з додатковою угодою від 31.12.2021 № 15010-03/72-21 до Договору (далі – Угода 21) Сторони, зокрема, домовилися про додаткове постачання компонентів комп'ютерної програми ІАС УДБ, оскільки використання застарілих версій програмного забезпечення операційних систем, систем управління базами даних і програмних платформ прикладного програмного забезпечення ІАС УДБ, які перестали активно підтримуватися компаніями-виробниками, суттєво збільшує вразливість ІАС УДБ до зовнішніх втручань у її функціонування. Крім того, на виконання умов Договору Мінфін повинен розробити і затвердити низку організаційних документів для експлуатації ІАС УДБ.

Під час аудиту встановлено, що на 28.10.2022:

- Виконавцем допущено відставання від визначених в Угоді 21 термінів виконання робіт з додаткового постачання компонентів комп'ютерної програми ІАС УДБ;
- організаційні документи для експлуатації ІАС УДБ Мінфіном не затверджено.

Надана рекомендація

Прискорити затвердження Мінфіном порядків функціонування ІАС УДБ, обміну даними між Мінфіном та Казначейством з використанням ІАС УДБ.

**Дотримання
законодавчих
норм, недоліки**

Аудитом встановлено, що зарахування коштів Позики відображено Казначейством відповідно до Порядку 1219 за кредитом субрахунка 3231 «Кошти державного бюджету» рахунка 32 «Кошти бюджету».

У Порядку 1219 визначено, що:

- для обліку й узагальнення інформації органами Казначейства про накопичення всіх надходжень державного та місцевих бюджетів призначено рахунок 32 «Кошти бюджету»;
- за кредитом рахунка 32 «Кошти бюджету» відображаються лише зарахування сум доходів державного (місцевого) бюджету;
- на субрахунку 3231 «Кошти державного бюджету» ведеться облік операцій за всіма надходженнями державного бюджету.

Згідно з пунктом 37 частини першої статті 2 БКУ надходження бюджету – це доходи бюджету, повернення кредитів до бюджету, кошти від державних (місцевих) запозичень, кошти від приватизації державного майна (щодо державного бюджету), повернення бюджетних коштів з депозитів, надходження внаслідок продажу/пред'явлення цінних паперів.

Отже, Порядок 1219 потребує уточнення в частині зарахування за кредитом рахунка 32 «Кошти бюджету» всіх надходжень державного та місцевих бюджетів.

Крім того, кошти Позики відображено Казначейством за кредитом субрахунка 7632 «Надходження до державного бюджету від операцій з фінансування» рахунка 76 «Умовні доходи», що відповідає положенням Порядку 1219.

Відповідно до Порядку 1219:

- для обліку й узагальнення інформації про кошти, що надходять до державного (місцевого) бюджету від повернення бюджетних кредитів, які виділялись із

державного (місцевого) бюджету в попередні роки та поточному році, а також про кошти, що надходять до державного (місцевого) бюджету від розміщення цінних паперів, призначено рахунок 76 «Умовні доходи»;

- для обліку й узагальнення інформації про кошти, що надходять до державного бюджету від розміщення цінних паперів, призначено субрахунок 7632 «Надходження до державного бюджету від операцій з фінансування».

Відповідно до пункту 51 частини першої статті 2 БКУ фінансування бюджету – це надходження та витрати бюджету, пов’язані зі зміною обсягу боргу, обсягів депозитів і цінних паперів, кошти від приватизації державного майна (щодо державного бюджету), зміна залишків бюджетних коштів, які використовуються для покриття дефіциту бюджету або визначення профіциту бюджету.

Згідно зі статтею 15 БКУ джерелами фінансування бюджету є:

- 1) кошти від державних (місцевих) внутрішніх та зовнішніх запозичень;
- 2) кошти від приватизації державного майна (включаючи інші надходження, безпосередньо пов’язані з процесом приватизації) – щодо державного бюджету;
- 3) повернення бюджетних коштів з депозитів, надходження внаслідок продажу/пред’явлення цінних паперів;
- 4) вільний залишок бюджетних коштів з дотриманням умов, визначених БКУ, включаючи залишок коштів державного бюджету, сформований за рахунок понадпланових державних запозичень, здійснених у попередньому бюджетному періоді відповідно до частини одинадцятої статті 16 цього Кодексу;
- 5) тимчасово вільні кошти ЄКР.

Отже, Порядок 1219 потребує уточнення в частині визначення назв і призначень рахунка 76 «Умовні доходи» та субрахунка 7632 «Надходження до державного бюджету від операцій з фінансування».

2.3. Перелік відкоригованих помилок

Відкориговані помилки		Здійснені коригування
Сфера	Опис помилки	
Фінансова звітність	У Фінансовій звітності не відображено сплаченої 08.03.2022 за кошти Позики початкової одноразової комісії загалом у сумі 1 092 625 євро, що у перерахунку за офіційним курсом гривні до євро, встановленим НБУ на 08.03.2022, становило 36 243 136,09 гривні. Кошти Позики, сплачені МБРР як початкова одноразова комісія, у бухгалтерському обліку відображені як «негрошові операції». Отже, Фінансова звітність не відображає всієї інформації про надходження коштів від МБРР, а лише суми, зараховані до державного бюджету у грошовій формі.	За результатами аудиту Мінфіном відкориговано Фінансову звітність шляхом внесення інформації щодо сплаченої початкової одноразової комісії за кошти Позики. Уточнену Фінансову звітність надіслано МБРР листом від 10.11.2022 № 19040-17/1-7/26337 (Додаток 2).

3. ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ

3.1. Недоліки внутрішнього контролю, виявлені аудитом

Під час проведення аудиту ідентифіковано окремі недоліки внутрішнього контролю, найбільш значними з яких є:

Недолік	Сфера	Ідентифікований недолік	Рівень ризику	Рівень ризику при попередньому аудиті
Фінансова звітність складається вручну	Вся система обліку та звітування за Проектом	Складання Мінфіном Фінансової звітності здійснювалось вручну за допомогою програм Microsoft Word без забезпечення кореляції з інформацією ІАС УБД. При цьому жодних вимог щодо форми та процесу формування і підготовки звітності за Проектом, яка подається МБРР, в Угоді та Загальних вимогах не передбачено. Отже, застосовані Міністерством процеси щодо формування і підготовки звітності за Проектом, що подається МБРР, не сприяють ефективному виявленню та попередженню організаційних ризиків, пов'язаних з внутрішньою організацією функціонування задіяних структурних підрозділів Мінфіну.		Не застосовується

- **Високий ризик** – основні проблеми, які варті уваги вищого керівництва об'єкта аудиту, оскільки їх результатом можуть стати фінансові наслідки, пов'язані з недоліками внутрішнього контролю.
- **Середній ризик** – важливі питання, на які повинен звернути увагу управлінський персонал відповідно до сфер відповідальності.
- **Низький ризик** – незначні проблеми, які потребують вдосконалення.

Недолік	Сфера	Ідентифікований недолік	Рівень ризику	Рівень ризику при попередньому аудиті
Фінансова звітність не містить інформації про весь фінансовий ресурс, отриманий від МБРР	Вся система обліку та звітування за Проектом	Фінансова звітність відображає, зокрема, надходження коштів від Позики у грошовій формі на валютний рахунок в НБУ, продаж отриманої на рахунок валюти і зарахування отриманих від продажу коштів до загального фонду державного бюджету. Ця інформація підтверджена виписками Казначейства, яке здійснює облік коштів, отриманих від Позики. У той же час у Фінансовій звітності не відображено сплаченої 08.03.2022 за кошти Позики початкової одноразової комісії загалом у сумі 1 092 625 євро, що у перерахунку за офіційним курсом гривні до євро, встановленим НБУ на 08.03.2022, становило 36 243 136,09 гривні. Кошти Позики, сплачені МБРР як початкова одноразова комісія, у бухгалтерському обліку відображені як «негрошові операції». Отже, Фінансова звітність не відображає всієї інформації про надходження коштів від МБРР, а лише суми, зараховані до державного бюджету у грошовій формі.		Не застосовується

- **Високий ризик** – основні проблеми, які варті уваги вищого керівництва об'єкта аудиту, оскільки їх результатом можуть стати фінансові наслідки, пов'язані з недоліками внутрішнього контролю.
- **Середній ризик** – важливі питання, на які повинен звернути увагу управлінський персонал відповідно до сфер відповідальності.
- **Низький ризик** – незначні проблеми, які потребують вдосконалення.

3.2. Рекомендації, надані об'єкту контролю

Недолік	Сфера обліку	Рекомендація	Реагування об'єкта контролю
1. Незабезпечення ефективного внутрішнього контролю	Вся система обліку та звітування за Проектом	Посилити контроль за своєчасною сплатою платежів з обслуговування позик, отриманих від міжнародних фінансових організацій, та їх обліком. Налагодити канали зв'язку для своєчасного отримання платіжних інструкцій від кредиторів.	Мінфін
2. Незабезпечення ефективної системи оперативного обліку зовнішнього боргу за Позикою	Вся система обліку та звітування за Проектом	Прискорити затвердження Мінфіном порядків функціонування ІАС УДБ, обміну даними між Мінфіном та Казначейством з використанням ІАС УДБ.	Мінфін
3. Фінансова звітність не містить інформації про весь фінансовий ресурс, отриманий від МБРР	Вся система обліку та звітування за Проектом	Розглядати можливість узгодження форми фінансової звітності за системними проектами при укладанні угод з МБРР.	Мінфін
4. Призначення рахунка 32 «Кошти бюджету» та субрахунка 7632 «Надходження до державного бюджету від операцій з фінансування», визначені у Порядку 1219, потребують уточнення	Вся система обліку та звітування за Проектом	Уточнити Порядок 1219 у частині відповідності визначення призначень окремих рахунків і субрахунків	Мінфін

Інші питання, які мають бути повідомлені

Незалежність	Незалежність Рахункової палати забезпечується Законом України “Про Рахункову палату”. Між Рахунковою палатою та Мінфіном, МБРР немає жодних відносин, що можуть вплинути на її об'єктивність і незалежність.
Міжнародні стандарти вищих органів аудиту	У Звіті немає питань, які відповідно до Міжнародних стандартів вищих органів аудиту мали, але не були повідомлені Мінфіну.
Співпраця з іншими аудиторами	Робота відділу внутрішнього аудиту або внутрішніх аудиторів або пряма допомога внутрішніх аудиторів не використовувалася.
Концептуальна основа фінансового аудиту	Аудиторами у проведеному фінансовому аудиті за концептуальну основу обрано достовірне подання Фінансової звітності.

Голова Рахункової палати

Валерій Пацкан

Фінансова звітність
за Проектом «Додаткова позика для Другої позики на політику розвитку у сфері економічного відновлення»
 (Угода про позику Міжнародного банку реконструкції та розвитку (№9366-UA, №9367-UA, №9368-UA) від 08.03.2022)

Джерело надходжень	Дата надходження валюти на рахунок у НБУ	Сума в євро	Дата продажу валюти та зарахування до загального фонду	Курс НБУ на дату здійснення операції	Еквівалент у гривні після продажу валюти
Угода А (№9366-UA) позики Світового банку	11.03.2022	311 818 500,00	12.03.2022	33,1707	10 343 237 917,95
Угода С (№9368-UA) гарантія Швеції	06.04.2022	44 588 250,00	07.04.2022	31,9361	1 423 974 810,83
Угода В (№9367-UA) гарантія Нідерландів	25.05.2022	79 550 625,00	25.05.2022	31,3437	2 493 410 924,81
		435 957 375,00			14 260 623 653,59

Кошти у валюті зараховано на валютний рахунок в НБУ – IBAN: UA743000010000000035139300150 (код банку 300001, SWIFT: NBUAUAUX).

Кошти у гривні зараховано на Єдиний казначейський рахунок UA798201720323120000000028001 (код банку 820172, код за ЄДРПОУ 37567646) за субрахунком 3231 «Кошти державного бюджету» Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 31.12.2013 № 1203.

Кошти позики були зараховані на Єдиний казначейський рахунок для проведення видатків загального фонду Державного бюджету України.

Фінансова звітність складена на основі даних, отриманих від Державної казначейської служби України, як власника рахунків, листами від 11.03.2022 № 14-05-1-05/4530, від 12.03.2022 № 14-05-1-05/4540, від 26.04.2022 № 14-05-1-05/5303, від 26.05.2022 № 14-05-1-05/6278 та від 26.05.2022 № 10-05-05/6311.

Фінансова звітність була направлена та прийнята Світовим банком, про що отримано листа від 14.09.2022 № 2022/09/14-02. На прохання Світового банку до фінансової звітності було внесено додаткові дані щодо обмінного курсу на дату продажу валюти відповідно до інформації, отриманої з листа Державної казначейської служби України та від 20.09.2022 № 14-05-1-05/12847.

Заступник Міністра

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат 58E2D9E7F900307B0400000059602A004FB18F00

Підписувач Зикова Ольга Ігорівна

Дійсний з 02.02.2021 17:25:22 по 02.02.2023 17:25:22

Міністерство фінансів України

19000-04-7/25057 від 28.10.2022

Ольга ЗИКОВА

Фінансова звітність
за Проектом «Додаткова позика для Другої позики на політику розвитку у сфері економічного відновлення»
 (Угода про позику Міжнародного банку реконструкції та розвитку (№9366-UA, №9367-UA, №9368-UA) від 08.03.2022)

Джерело надходжень	Дата надходження валюти	Сума в євро	Дата продажу валюти	Курс НБУ на дату здійснення операції	Еквівалент у гривні після продажу валюти
Угода А (№9366-UA) позики Світового банку	11.03.2022	311 818 500,00	12.03.2022	33,1707	10 343 237 917,95
Угода С (№9368-UA) гарантія Швеції	06.04.2022	44 588 250,00	07.04.2022	31,9361	1 423 974 810,83
Угода В (№9367-UA) гарантія Нідерландів	25.05.2022	79 550 625,00	25.05.2022	31,3437	2 493 410 924,81
		435 957 375,00			14 260 623 653,59

Кошти у валюті зараховано на валютний рахунок в НБУ – IBAN: UA743000010000000035139300150 (код банку 300001, SWIFT: NBUAUAUX).

Кошти у гривні зараховано на Єдиний казначейський рахунок UA798201720323120000000028001 (код банку 820172, код за ЄДРПОУ 37567646) за субрахунком 3231 «Кошти державного бюджету» Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 31.12.2013 № 1203.

Кошти позики були зараховані на Єдиний казначейський рахунок для проведення видатків загального фонду Державного бюджету України.

Відповідно до умов Угоди про позику, початкова разова комісія складає одну чверть відсотка (0,25%) від суми позики та була знята 08.03.2022:

	Угода А (№9366-UA)	Угода В (№9367-UA)	Угода С (№9368-UA)
Сума одноразової початкової комісії (0,25%)	718 500,00	199 375,00	111 750,00

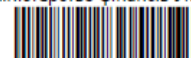
ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат [58E2D9E7F900307B0400000059602A004FB18F00](#)

Підписувач [Зикова Ольга Ігорівна](#)

Дійсний з [02.02.2021 17:25:22](#) по [02.02.2023 17:25:22](#)

Міністерство фінансів України

19040-17/1-7/26337 від 10.11.2022